

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland

Onderwerp	Tijdelijk offline halen van bestuurlijke informatie Raadsinformatiesysteem gemeente Lansingerland na datalekken
Portefeuillehouder	Rik van der Linden
Registratienummer	BR2600063
Datum raad	16/07/2026

Gevraagde beslissing:

In te stemmen met het tijdelijk beperken van de toegang tot alle documenten in het RIS, met uitzondering van:

1. De documenten en agenda voor de raadsvergadering van 16 juli 2026.
2. Verslagen van de gemeenteraad.
3. Raadsbesluiten.

0. Samenvatting

Binnen de publicaties via het raadsinformatiesysteem (hierna: RIS) zijn datalekken geconstateerd. De omvang is nog onvoldoende inzichtelijk. Om deze datalekken te dichten en te voldoen aan de wettelijke verplichting is het nodig passende maatregelen te nemen.

Voorgesteld wordt dat de toegang het RIS voor derden (via de gemeentelijke website en VNG portal) tijdelijk wordt beperkt. Na afweging van de proportionaliteit, wettelijke verplichtingen, continuïteit van de democratische besluitvorming en het risico op de aanwezigheid van persoonsgegevens stellen wij voor de volgende categorieën wel toegankelijk te houden:

- de documenten en agenda voor de raadsvergadering van 16 juli 2026;
- de besluitenlijst, bestaande uit de categorieën:
 - o Verslagen van de gemeenteraad;
 - o Raadsbesluiten.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

De gemeente heeft een melding ontvangen van een datalek binnen het RIS. De melding heeft betrekking op een tweetal documenten (publicatie in 2013 resp. 2025) waarin het burgerservicenummer (hierna: BSN) van een inwoner is opgenomen. Na onderzoek is gebleken dat de nummers in de genoemde stukken aanwezig zijn doordat er in zijn geheel niet is geanonimiseerd of doordat zwartmaking het onderliggend BSN niet heeft verwijderd. Dit datalek is gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP).

Naar aanleiding van bovenstaande informatie is een steekproef uitgevoerd over de gehele periode van 2013- tot nu. In meerdere documenten zijn persoonsgegevens gevonden. Het betreft persoonsgegevens die geheel niet zijn geanonimiseerd of waarbij zwartmaking de onderliggende tekst niet heeft verwijderd. De onrechtmatige aanwezigheid van persoonsgegevens is een datalek.

Het is onduidelijk wat de omvang van het datalek is. Het is nu niet mogelijk te identificeren om hoeveel personen, documenten en welke categorie persoonsgegevens het gaat. Uit onderzoek is gebleken dat het datalek zich beperkt tot de publicaties binnen het RIS (dus niet andere publicaties op de website, zoals de actieve openbaarmaking van Woo-besluiten). Vandaar dat het college vraagt of de raad instemt met het tijdelijk beperken van de toegang tot het RIS. Voor raadsleden is het te allen tijde mogelijk om alle stukken in het RIS op te vragen. De documenten worden 'achter het slotje gezet', waardoor toegang voor

derden er tijdelijk niet meer is. Inwoners kunnen wel via een specifiek mailadres raadsdocumenten opvragen. En we gaan werken aan het gefaseerd weer openstellen van het RIS.

De beelden van de company webcast worden ook tijdelijk niet getoond vanwege de link tussen de beelden en de onderliggende documenten.

2. Maatschappelijk effect

Een datalek raakt de belangen van onze inwoners en kan voor grote maatschappelijke onrust zorgen. Het kan ook de betrouwbaarheid van onze gemeente aantasten. Het tijdelijk niet beschikbaar hebben van raadsinformatie kan ook voor onrust zorgen in de samenleving, want het zijn van een openbaar en transparant bestuur is een belangrijke waarde. Tussen deze belangen heeft een afweging plaatsgevonden, zie hiervoor de argumenten en kanttekening.

3. Argumenten

1.1 Het datalek moet zo snel mogelijk worden gedicht om de privacy van burgers te beschermen.

Het is een wettelijke verplichting het datalek zo snel mogelijk te dichten. Indien dit niet gebeurt, blijft de inbreuk op het fundamentele recht, het recht op privacy, voortbestaan. Een inbreuk in verband met persoonsgegevens kan, wanneer dit probleem niet tijdig en op passende wijze wordt aangepakt, resulteren in lichamelijke, materiële of immateriële schade voor natuurlijke personen, zoals verlies van controle over hun persoonsgegevens of de beperking van hun rechten, discriminatie, identiteitsdiefstal of -fraude, financiële verliezen, ongeoorloofde ongedaanmaking van pseudonimisering, reputatieschade, verlies van vertrouwelijkheid van door het beroepsgeheim beschermde persoonsgegevens, of enig ander aanzienlijk economisch of maatschappelijk nadeel voor de natuurlijke persoon in kwestie.¹

1.2 Het niet dichten van het datalek betreft een overtreding van de AVG

De AP eist van de gemeente het datalek te dichten. Indien dit niet gebeurt laten wij de overtreding, schending van de AVG, willens en wetens voortbestaan.

1.3. Het datalek kan niet op andere wijze worden gedicht

Uit steekproeven blijkt dat het lek groter is dan de twee documenten waarvan melding is gemaakt. Gezien de hoeveelheid documenten, inclusief metadata, is het niet mogelijk om binnen een redelijke termijn inzicht te krijgen in de omvang van het datalek. Ook is er op dit moment geen inzicht in de categorie(en) van persoonsgegevens die betrokken zijn bij het datalek. Doordat de ernst en omvang van het datalek nog niet kan worden geïdentificeerd dient verdere schending en (imago) schade zo snel mogelijk te worden beperkt. De documenten bevinden zich in verschillende categorieën binnen de publicaties, waardoor het tijdelijk ontoegankelijk maken van één categorie niet leidt tot het binnen redelijke termijn dichten van het lek.

1.4 Uitzondering van drie categorieën

Alle documenten van de raadsvergadering van 16 juli zijn gecheckt. Deze documenten bevatten of geen persoonsgegevens of zijn op de juiste wijze zwartgelakt.

De Gemeente is verder wettelijk verplicht om besluitenlijsten wel te publiceren. Dat doen wij in Lansingerland met het verslag en een kopie van het besluit met de handtekeningen van de burgemeester

¹ Overweging 85 AVG

en de griffier eronder. Deze documenten blijven openbaar en het risico op het lekken van persoonsgegevens zijn bij deze twee categorieën minimaal/verwaarloosbaar.

4. Kanttekeningen

1.1 Van actieve openbaarmaking terug naar openbaar maken op verzoek

Bestuurlijke documenten, zoals raadsvoorstellen, brieven van derden, brieven van college aan raad, verslagen, moties en amendementen worden al lange tijd actief openbaar gemaakt, zonder dat hiervoor een wettelijke verplichting is. Door de documenten tijdelijk ontoegankelijk te maken voor derden worden deze minder makkelijk te benaderen voor derden. Derden kunnen documenten opvragen, hiervoor wordt een tijdelijke procedure ingericht. Ook wordt er een bericht geplaatst op de website.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Nog niet bekend

6. Juridische aspecten

Datalek conform de AVG

Een datalek (artikel 32 AVG) betekent dat er onrechtmatige toegang is tot persoonsgegevens. Afhankelijk van de ernst en impact van het datalek voor de betrokkene (persoon wiens gegevens het betreft) moet een melding worden gemaakt bij de AP (art. 33 AVG) en mogelijk moet betrokkene worden geïnformeerd (art. 34 AVG). Het lek moet na kennisname direct worden gedicht om schade voor betrokkenen te voorkomen. De verwerkingsverantwoordelijke is verplicht passende maatregelen te treffen om de privacy te waarborgen (art. 24 lid 1 AVG).

Geen verplichting tot actieve openbaarmaking conform de Woo

Hoofdstuk 3 van de Woo ziet op openbaarmaking uit eigen beweging, ook wel actieve openbaarmaking. Deze wettelijke verplichting tot actief openbaar maken wordt in 4 stappen ingevoerd, zogenoemde tranches. Deze tranches bevatten informatiecategorieën. In tranche 2 staan de vergaderstukken van de decentrale overheden (artikel 3.3. lid 2 onder c van de Woo) en bij vertegenwoordigende organen ingekomen stukken (artikel 3.3. lid 2 onder a van de Woo) genoemd. Tranche 2 is nog niet in werking getreden en inwerkingtreding is al enkele keren uitgesteld. Dit houdt in dat er op dit moment geen verplichting is tot actieve openbaarmaking (publicatie) van raadsstukken, - voorstellen en bijlagen. Wanneer tranche 2 in werking treedt, is dat niet met terugwerkende kracht.

Openbaarheid besluitenlijst conform de Gemeentewet en Reglement van orde gemeenteraad en Raadscommissies gemeente Lansingerland

De gemeenteraad is verplicht de besluitenlijst van zijn vergadering openbaar te maken op de in de gemeente gebruikelijke wijze (art. 23 lid 6 Gemeentewet). Een dergelijke lijst is in de regel een korte lijst, waarin niet ook de onderliggende stukken zijn opgenomen². Wel bepaalt artikel 52 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Lansingerland 2026 dat de griffier zorgt voor een schriftelijk verslag en dit verslag te raadplegen is via de website/RIS van de gemeente. Dit verslag kan in combinatie met de raadsbesluiten worden aangemerkt als de besluitenlijst.

² MvT, Kamerstukken II 2001/02, 28243, 3 p.4)

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland

Beslissingsbevoegdheid conform de Awb, Gemeentewet en AVG

Het nemen van de beslissing tot een tijdelijke beperking van de toegang door derden betreft een feitelijke handeling. Dit is geen besluit als bedoeld in artikel 1:3 lid 1 Awb. Het college is bevoegd tot het voren van het dagelijks bestuur (artikel 160 lid 1 sub a Gemeentewet). Het uitvoeren van een feitelijke handeling valt onder het dagelijks bestuur. En is dus een collegebesluit.

De gemeenteraad is in onze gemeente het bestuursorgaan dat de publicatie doet op het RIS van alle bestuurlijke documenten. Indien er persoonsgegevens aanwezig zijn in de documenten die op het RIS worden geplaatst is de raad hiervoor verwerkings-verantwoordelijke conform artikel 4 lid 7 van de AVG. In de gevallen dat dit stukken betreffen die door het college zijn toegezonden is er sprake van een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid (art. 26 lid 1 AVG). Artikel 19 lid 2 en art. 82 lid 5 Gemeentewet bevatten de verplichting tot het openbaar maken van de agenda en bijbehorende voorstellen voor de raads- en commissievergaderingen.

7. Duurzaamheid

Niet van toepassing

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Niet van toepassing

9. Verdere procedure

Er wordt een plan van aanpak opgesteld om alle documenten gefaseerd te controleren op de aanwezigheid van persoonsgegevens en deze documenten na controle opnieuw te publiceren.

Bijlagen

- Tekst datalek website (T26.05601)

Raadsbesluit

Gemeente Lansingerland

Onderwerp	Tijdelijk offline halen van bestuurlijke informatie Raadsinformatiesysteem gemeente Lansingerland na datalekken
Portefeuillehouder	Rik van der Linden
Registratienummer	BR2600063
Datum raad	16/07/2026

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- het datalek moet zo snel mogelijk worden gedicht om de privacy van burgers te beschermen;
- het niet dichten van het datalek betreft een overtreding van de AVG;
- het datalek kan op de korte termijn niet anders worden gedicht dan door het tijdelijk beperken van de toegang tot het RIS;
- met uitzondering van drie categorieën.

Rekening te houden met

- de Gemeentewet, het Reglement van orde gemeenteraad en Raadscommissies gemeente Lansingerland, de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Wet open overheid.

Besluit(en)

In te stemmen met het tijdelijk beperken van de toegang tot alle documenten in het RIS, met uitzondering van:

- a. De documenten en agenda voor de raadsvergadering van 16 juli 2026.
- b. Verslagen van de gemeenteraad.
- c. Raadsbesluiten.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 16 juli 2026,

De plv. griffier,

de voorzitter,

Lianne van den Houten

Rik van der Linden